

Recensie Zalige Eenvoud

Door Abt Bernadus Peeters op de website Nieuw Wij

Onlangs zei dominee Jos Douma dat als hij de Bijbel een titel zou moeten geven, deze zou zijn: 'Hij is hier'. Wanneer je het boek 'Zalige eenvoud' van Hinne Wagenaar leest dan heb je dat zelfde gevoel. God is hier! Niet alleen in de tekst van de Zaligsprekingen maar ook in het commentaar dat doorspekt is met eigen en andermans ervaringen rond het Friese Nijkleaster.

Wagenaar neemt je mee in zijn lezing, overweging en beleving van de zaligsprekingen. Een leeswijze die je vervolgens in alle eenvoud en vrijheid de ruimte laat voor eigen overweging. Het boek Zalige eenvoud is voor mij een mooi voorbeeld van wat de monastieke oefening van lectio divina zou moeten zijn.

Het boek, dat trouwens prachtig vormgegeven is door de Friese uitgeverij Noordboek, heeft drie delen waarmee we Jezus volgen de berg op, op de berg van de zaligsprekingen en de berg af. Navolging en eenvoud zijn verwijzingen naar Dietrich Bonhoeffer. Deze laatste is de grote inspirator achter Nijkleaster maar ook achter al de nieuwe monastieke initiatieven die samen vallen onder de term New Monasticism. Zonder het citaat van Bonhoeffer is dit boek, en Nijkleaster, niet te begrijpen:

“Het herstel van de kerk komt ongetwijfeld voort uit een nieuw soort monnikendom, dat met het oude slechts de radicaliteit van een leven volgens de Bergrede in de navolging van Christus gemeenschappelijk heeft. Ik denk dat de tijd gekomen is om de mensen hiervoor bijeen te brengen.”

Wagenaar heeft niet alleen met dit boek maar vooral met Nijkleaster goed weten in te spelen op het grote eigentijdse verlangen naar een nieuw soort monastiek leven. Eigen aan Nijkleaster is de grote nadruk op alles in eenvoud. Een nadruk die ongetwijfeld alles te maken heeft met het tweede accent in Nijkleaster: de Friese context en dan vooral het Friese landschap.

Zalig

Zelf heb ik ooit eens, als een vertegenwoordiger van het oude monnikendom, mogen meelopen met een Kleaster-kuijer. Een wandeling in stilte, bezinning en verbinding door het uitgestrekte, open Friese landschap. In die weidsheid ontdek je inderdaad het geheim van de eenvoud. Een God die ruimte geeft en weidsheid is.

Het is deze ruimte en weidsheid die Wagenaar en zijn verhalen over en rond het Nijkleaster weet weer te geven in dit boek. Nu is dit boek geen (eigen) lofzang op het Nijkleaster maar zoekt het duidelijk naar verbinding, gemeenschap met de wereld rondom haar. Wagenaar wordt in dit zoeken naar verbinding geholpen door de Amerikaanse trappist Thomas Merton (1915-1968). Merton is de vertegenwoordiger van een combinatie van innerlijk geloof met politiek engagement. Ieder hoofdstuk sluit af met een citaat van Merton, een 'soulmate' voor de auteur, en opent daarmee het venster van het hoofdstuk naar de weidse ruimte van de wereld.

Nijkleaster is in 2011 gesticht als een pioniersplek binnen de Protestantse Kerk in Nederland. Het boek sluit de beginfase van dit open klooster af en legt daarmee zoals in alle monastieke bewegingen, oud en jong, vroeg of laat gebeurd een fundamentele grondtekst op tafel. Het is een boek waar latere generaties van het Nijkleaster naar zullen teruggrijpen om de inspiratie van het begin te achterhalen en hun eigen leven en context door zullen laten inspireren. Een rijk document van een geslaagde en boeiende nieuwe loot aan de oude monastieke boom in de christelijke traditie!